

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ІТАЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДУ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

УДК 929:811.131.1'25-051

Грачова А. В.

к. філол. н., ст. викладач, в. о. зав. кафедри італійської філології

Поклад Т. М.

асистент кафедри італійської філології

ТВОРЧИЙ І ПРОФЕСІЙНИЙ ШЛЯХ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПЕРЕКЛАДАЧКИ ІЛІДЕ КАРМІНЬЯНІ

Іліде Карміньяні – італійська перекладачка, найбільш відома своїми перекладами Роберто Боланьо та Луїса Сепульведи. Народилася 9 листопада 1960 року. Здобула освіту в університеті Пізи, навчалася на філологічному факультеті, спеціалізувалася на іспанській та іспансько-американській літературі та літературному перекладі в Університеті Брауна (США) та в Університеті Сієни. Іліде звернулася до перекладу в 1984 році на пропозицію професора, який довірив їй роботу Луїса Сернуди про Окнос для публікації невеликого тома за результатами університетського конкурсу. Її першим опублікованим перекладом був твір канадської письменниці Маргарет Лоуренс, опублікований у журналі "Shadow Line". [1]

Перекладачка співпрацювала з італійською щоденною газетою "Il Manifesto" та журналами "Linea d'Ombra", "Nazione Indiana", "Lo Straniero".

Її колега Даніеле Петруччолі визначив її як одного з найактивніших перекладачів, які роблять роботу перекладачів відомою широкому колу людей, і завдяки якому популярність перекладачів зростала. З 2000 р. Іліде курирувала професійні перекладацькі заходи (під назвою «AutoreInvisibile (Автор-невидимка)») для Туринського міжнародного книжкового ярмарку, з 2003 р. – Дні літературних перекладів разом зі Стефано Ардуїні, професором лінгвістики Римського університету, а з 2013 року «*Traduttori in Movimento* (Перекладачі в русі)» у замку Фосдіново. [2]

Вона виграла премію за літературний переклад Інституту Сервантеса в Італії у 2000 році, Національну премію за переклад у 2013 році, премію «Вітторіо Бодіні» у 2018 році разом із поетом Міло Де Анжелісом.

Карміньяні, разом із Франкою Каваньйолі, Сюзанною Бассо, Анною Надотті, Норманом Гобетті, входить до числа тих перекладачів, які у 2000–2010 роках поступово поширили *approccio straniante* (відчужуючий підхід) відповідно до дихотомії між прирученням та відчуженням, теоретизований Лоуренсом Венуті.

Карміньяні стверджує, що переклад поділяється на роботу «слухання, інтерпретації, дослідження» та подальшу письмову роботу, в якій «ми намагаємося нічого не втрачати і нічого не додавати, знаючи, що це неможливо». Вона вважає, що в першу чергу корисні поїздки до місць, про які пише письменник або де він живе.

У книзі «Невидимі автори» вона описала перекладача як частково причетного, а частково суперника співавтора автора, часто недооцінюваного видавничим ринком, який

не надає значення своїй фундаментальній ролі в процесі перекладу роботи. Вона також скаржилася на нерівність ресурсів, доступних окремим особам для навчання професії перекладача в Італії.

Іліде Карміньяні багато займалась перекладами творів Роберто Боланьо, чилійського поета і прозаїка. Перекладачка двічі зустрічалася з ним – в Латиноамериканському книжковому залі (*Salón del Libro Iberoamericano*) у м. Хіхон наприкінці 1990-х років і на Міжнародному книжковому ярмарку в Туріні в 2002 році – перш ніж після його смерті почати перекладати його посмертний роман «2666», опублікований видавництвом Adelphi у період з 2007 по 2008 рік. З того часу вона переклала десять романів та оповідань цього автора, дві збірки віршів та одне інтерв'ю. [3]

Серед проблем, з якими довелося зіткнутися при перекладі, вона говорить про раптові розриви, непередбачувані висловлювання, що належать поетичній мові, а не прозі, мистецтво повторення [3] і ритму, в якому пунктуація не слідує логіці, музичність, що зустрічається як у авторській прозі, так і у поезії.

Інша проблема полягала у використанні різних лінгвістичних реєстрів та різних діатопічних різновидів іспанської, які вона намагалася передати за допомогою запозичених слів, що допомагають дати більш розгорнутий опис персонажа, або за допомогою низької італійської мови, якщо діалект вказує на погану культуру персонажа. За її словами, варіанти іспанської мови також дозволяють використовувати синоніми у розмовному реєстрі, уникаючи повторень, тоді як в італійській мові існує ризик використання діалектних виразів.

Карміньяні також звернувся до Хуана Віллоро, письменника, друга Боланьо, щоб зрозуміти вислови студентського жаргону 1970-х років. Відмінності в лінгвістичному реєстрі змусили її також звернутися за допомогою до судово-медичного експерта для перекладу судово-медичних звітів про феміциди у творі «2666». Вона заявила, що прагне не пояснювати і використовувати функціональні еквіваленти, а вставляти запозичення і робити замітки, змушуючи читача інтерпретувати і шукати те, що він знає [3].

Література

1. Інтерв'ю з Іліде Карміньяні «Quello del traduttore è un mestiere di grande responsabilità». 05.08.2015. URL : <https://www.sulromanzo.it/blog/ilide-carmignani-quello-del-traduttore-e-un-mestiere-di-grande-responsabilita> (дата звернення: 09.12.2021)

2. Taglietti C. Salone del Libro di Torino Speciale. Tradurre è un gioco d'azzardo. Fondamentale intuire il ritmo. 12.03.2018 URL : <https://www.corriere.it/cultura/salone-del-libro-torino/notizie/salone-libro-torino-volodine-arriaga-aramburu-de-kerangal-traduzione-autore-scrittore-romanzo-43b59f58-5610-11e8-9c30-640530cfa12f.shtml> (дата звернення: 09.12.2021)

3. Інтерв'ю з Іліде Карміньяні «Conosco Bolaño nel profondo, anche se non gli ho mai stretto la mano». 20.02.2018. URL : <https://www.esquire.com/it/cultura/libri/a18252880/carmignani-traduttrice-bolano-intervista/> (дата звернення: 09.12.2021)